

8.46x31.68	1	עמוד 25	הארץ - the marker	18/08/2016	54717073-4
עו"ד נאוה פינצ'וק אלכסנדר - 17050					

נתניהו, לעובדים יש זכות להקליט

ראש הממשלה, כך פורסם באחרונה, בוחן את האפשרות לבצע תיקון לחוק האזנת סתר באופן שיהפוך הקלטה של אדם ללא ידיעתו לעבירה פלילית. הראשונים להגיב על היוזמה היו כלי התקשורת. עיקר החשש שהביעו נגע לפגיעה הצפויה ביבוי לתם לחשוף את האמת כחלק מתפקידם כשומרי הסף של הדמוקרטיה. עם זאת, חשוב לציין כי היוזמה חורגת מעבר לפעולתם של עיתונאים במסגרת כתבות ותחקירים.

ליוזמה השלכות במגוון של תחומים, ואחד מהם הוא משפט העבודה. יחסי עבודה מתאפיינים בפערי כוח שאחד הביטויים הברורים שלהם הוא הפער בנגישות לצדק. לעובר שפונה לבית הדין לעבודה כצד חלש, יש קושי מובנה להוכיח שהוא נפגע במסגרת מערכת יחסי העבודה, או לחשוף מעשה לא תקין במקום העבודה. ההליך המשפטי, שעולה לא מעט כסף, מבוסס על כך שבית הדין פועל לעשיית משפט תוך חשיפת האמת.

מעבר לפערי מידע ממשיים בין מעסיק לעובד, הניסיון מראה שפגיעות קשות במיוחד, כמו הטרדה מינית, התעמרות או אפליה, אינן נעשות בגלוי – דבר שמכביד על הנפגע להציג ראיות שתומכות בגרסתו. לכן, אחת האפשרויות האפשריות והנגישות העומדות בפני עובדים היא להקליט את מי שמתנהג אליהם באופן זה. ההקלטה היא מכ"שיר להגנה עצמית שהעובד יכול לעשות בו שימוש כדי להפסיק את ההטרדה, ההתעמרות או האפליה המופנות כלפיו, בכך שיעמיד את הצד השני על התנהגותו הפסולה, בין אם במסגרת בירור פנימי במקום העבודה ובין אם במסגרת חיצונית.

האזנות סתר

נאוה פינצ'וק אלכסנדר

מניעה שרירותית וגורפת של כל הקלטה באשר היא, תפגע בזכותם של עובדים לחשוף את האמת, תפגע בצדק ובעשיית המשפט, ועלולה להיות קרקע פורייה להתנהגויות פסולות במקום העבודה ולהגנה לא רצויה עליהן

סגרת הליך משפטי. כך הופכת ההקלטה, המתעדת התנהגות פסולה, לכלי חיוני למיגור התופעות הנפסדות האלה.

היוזמה לאיסור הקלטת אדם ללא ידיעתו עלולה לשלול כלי חשוב זה. תיקון החוק באופן שראש הממשלה שואף לתקנו, יפגע ביכולת של עובדים לבסס את טענתם ויקשה על הוכחת טענתם תיהם כלפי המעסיק או הממונה. אם יבצעו הקלטה, ימצאו עצמם הופכים לפתע מקורבנות עבירה לנאשמים בפלילים. מעבר לכך, יכולתה של החברה הישראלית להילחם בתופעות פסולות כאלה תיפגע פגיעה קשה. בהיעדר הקלטה, מדובר יהיה לכל היותר במלה מול מלה – של הקורבנות מול המתנכלים להם. האחד רונים, מצדם, יכחישו בכל תוקף את ההתנהגות המיוחסת להם ותחת זאת יטענו כי מדובר בעלילות שווא. גם אם ישנם עובדים אחרים, שהיו עדים להתנהגויות הפסולות, הרי אין להניח שהם יבחרו להעיד נגד מעסיקם או נגד מנהל בכיר מטעמו. לעתים מדובר בסיכון פרנסתם.

עם זאת, המצב המשפטי כיום אינו הפקר, וגם כיום עובר אינו יכול להקליט ככל העולה על רוחו במקום העבודה. בית המשפט העליון קבע בנוגע להקלטות של עובדים בשירות הציבורי כי "אם הסיבה להקלטה היא חשדנות או תככים, מדובר בהתנהגות שאינה הולמת עובד ציבור שיש לו אף להגיע לעבירת משמעת". בית הדין הארצי לעבודה התייחס לפני כחודש לסוגיה, וקבע כי "יש להבחין בין מצב שבו עובד מבצע הקלטות במקום העבודה ללא סיבה מוצדקת ועל מנת לעשות בהן שימוש חסר תום לב, לבין מצב שבו עובד או מועמד לעבודה נוקט פעולה זו כאמצעי הגנה, להוכיח את טענותיו לפגיעה בו שלא כדין – למשל באפליה, בהתנהגות לא תקינה כלפיו ועוד". כלומר, בית הדין לעבודה יצר הבחנה בין הקלטה מותרת ולגיטימית במקום העבודה לבין הקלטה פסולה ואסורה. בנוסף לחוקים הקיימים בתחום – חוק האזנות סתר וחוק הגנת הפרטיות – ישנה מסגרת שנותנת מענה ראוי לסוגיות הקלטה שעשויות להתעורר במקום העבודה.

מניעה שרירותית וגורפת, במסגרת חוק, של כל הקלטה באשר היא – תפגע בזכותו של עובד לחשוף את האמת, תפגע בצדק ובעשיית המשפט, ועלולה להיות קרקע פורייה להתנהגויות פסולות במקום העבודה ולהגנה לא רצויה עליהן.

הכותבת היא עורכת דין, מומחית לדיני עבודה